

■ ■ ■ KrF og Sp ønsker å fjerne eller redusere formuesskatten på «arbeidende kapital». Problemet er å finne ut hva arbeidende kapital er, og bolig er helt klart ikke arbeidende-kapital. Løsningen er derfor økt boligsjatt, skriver **Eirik Romstad** ved Handelshøgskolen UMB.

Boliger arbeider ikke

INNLEGG Skatt

**VIL ØKE
BOLIG-
SKATTEN.**
Eirik Romstad,
forsker ved
Handelshøg-
skolen UMB.

Debatten om formuesskatt spisser seg til før valget. Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre vil fjerne eller gradvis redusere formuesskatten fordi det reduserer egenkapitalen i bedriftene. Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil beholde formuesskatten og argumenterer greit nok med at hvis man fjerner formuesskatten så må andre skatter med uheldige fordelingsvirkninger øke for å opprettholde staten sine skatteinntekter.

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet om å fjerne formuesskatt på «arbeidende kapital» vil bedre egenkapitalsituasjonen samtidig som de negative fordelingsvirkningene blir mindre. Hovedproblemet med forslaget er at det er vanskelig å skille mellom arbeidende og ikke-arbeidende kapital, noe som flere allerede har påpekt. Finansdepartementet går enda lenger i kritikken av forslaget ved å peke på mulighetene for skattetilpasning: ved å ta opp lån med sikkerhet i egen bolig og plassere dette lånet i aktiviteter som møter kriteriene for «arbeidende kapital», så kan folk oppnå en ekstra skatterabatt.

Forslaget om redusert formuesskatt på arbeidende kapital er derfor politisk dødt. Samtidig er det bred politisk enighet om behovet for å bedre rammevilkårene for næringslivet.

Boligformue er forskjellig fra annen formue ved at den i liten grad kan forveksles med arbeidende kapital. Hvis vi ønsker å

■ LØSNING. Økt boligsjatt gir rom for å redusere eller fjerne skatten på annen formue og har flere andre gunstige effekter, skriver artikkelforfatteren.
Foto: Per Ståle Bugjerde

redusere eller fjerne skatten på arbeidende kapital samtidig som vi opprettholder skatteinntektene, kan vi derfor øke skatten på bolig tilsvarende. I praksis betyr dette å erstatte dagens formuesskatt med en boligsjatt. Hva innebærer dette i endringer for folk flest?

Formuesskatt gir omtrent 15 milliarder kroner i skatteinntekter. Cirka 1,8 millioner husholdninger i Norge eier egen bolig. Det vil si at den gjennomsnittlige boligsjatten blir rundt regna på 8 300 kroner. Bolig

utgjør imidlertid en vesentlig del av dagens formuesskatt slik at utslagene for gjennomsnittshusholdningen blir langt mindre. De fordelingsmessige virkningene av en slik endring er også gunstige: Husholdninger med lav inntekt (yngre, enslige eller trygdede) eier sjelden egen bolig, og vil derfor i liten grad bli berørt av at boligsjatten øker.

Det er imidlertid ikke de direkte fordelingsmessige argumentene som veier tyngst ved en slik omlegging av formuesskatten i Norge. I tillegg til å gjøre det

mulig å fjerne skatten på arbeidende kapital, vil økt boligsjatt redusere presset i boligmarkedet. Dette reduserer omfanget av overprising på boliger, noe som fører til at risikoen for ei boligboble også blir mindre.

Fordelelene med økt skatt på bolig stopper ikke her. Fordi folk flest ser på bolig som en gunstig spareform, øker etterspørselen etter lånekapital. Det fører til at rentene for andre og presumptivt mer risikofylte investeringer enn bolig blir høyere enn de ellers ville ha

vært, noe som reduserer tilgangen på risikokapital til næringslivet. «Overinvestering» i bolig fører også til økt press i bygg- og anleggsbransjen, noe som øker kostnadene ved bygg- og anleggsprosjekt, inklusive bolig. På en måte har inflaterede boligverdier blitt «gjøkungen» i norsk økonomi. I motsetning til mange andre formuesobjekt er det vanskelig å flytte på hus og leiligheter. Ei omlegging fra bred formuesskatt til boligsjatt vil derfor bidra til å redusere mulighetene

til å unngå skatt, og dermed bidra til at tilliten til skattesystemet øker. Verdien av tillit til offentlige instanser er høy – de som tviler bør se på noen av de problemene manglende tillit fører med seg i en del andre land.

Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har et sjeldent godt forslag om å redusere skatten på arbeidende kapital.

Problemet deres har vært å finne ut hva som er arbeidende kapital. I dette tilfellet er det lettere å finne ut hva som helt

klart ikke er arbeidende kapital: bolig. Økt boligsjatt løser derfor dette informasjonsproblemet, gir rom for å redusere eller fjerne skatten på annen formue og har flere andre gunstige effekter. En liten endring i hva som er skatteobjektet gjør et meget godt forslag til – for å sitere Knut Arild Hareide – et genialt forslag.

■ *Eirik Romstad, forsker ved Handelshøgskolen UMB, Universitetet for miljø- og biovitenskap, As*

VIL IKKE ENDRINGEN, og mer

Nødt
hans
INNLEGG
Olje

Skal vi i fremtiden ha vårt arbeidende kapital? I debatten FrP reiser nye politiske fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, og cirka halvparten av den norske petroleumsfondet. FrP vil innføre en regel som bedriftene får verdien av vårt

I lang tid har det vært en like hull og logikk i dagens handlinger. Høyre har beneidnet heter i regelen, ethvert avvik fra regelen medføre økonomiske konsekvenser. Jeg er derfor glad for at Dørum, sjeføkonom i Markets, går la mine poeng (Dørum er utydeligere – Det er andre økonomer som ikke er nivået på bruken som er men den svake. Det bør AP/H

Dørum mener at lingsregelen ikke endres, bare prisen. Teknisk sett kan det være fordi oljefondet at det er tilstrekkelig rom til å gi ringene fra det at endring i praksis kommer av seg selv. Det ingen «avspasning» mener regelen fordi en mer presis styre pengebruket også fordi vi bør kere handlingstiltakene i norsk realøkonomi. FrP foreslår å gjøre mellom forbruk og statsbudsjettet skal man fortsatt